

S p r a w o z d a n i e **z realizacji Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób** **Niepełnosprawnych na lata 2003 – 2015** **za rok 2013**

Rada Powiatu w Goleniowie uchwałą Nr VIII/47/03 z dnia 30 kwietnia 2003r. przyjęła Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2003-2015.

W roku 2013 na terenie całego powiatu konsekwentnie podejmowano działania zmierzające do wyrównania szans osób niepełnosprawnych i stworzenia im warunków do korzystania z praw przysługujących wszystkim obywatelom.

Dla osiągnięcia celu zawartego w programie, w ramach realizacji zadania „rozwijanie świadomości społecznej w zakresie dostrzegania i rozumienia problemów osób niepełnosprawnych”:

1. Zespół Szkół Specjalnych w Goleniowie we współpracy ze Stowarzyszeniem „Niepokonani” w okresie od 21 do 25 stycznia 2013r. zrealizował projekt: **„Zimowa karuzela wrażeń - ferie 2013”** (zajęcia były aktywną formą spędzenia czasu wolnego z uwzględnieniem zainteresowań i potrzeb dzieci niepełnosprawnych) oraz zorganizował koncert **„Niepokonani 2013”**, który odbył się 5 grudnia 2013r. Szkoła współpracowała z Gminnym Zespołem ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i uczestniczyła w programie **„Bądź odpowiedzialnym rodzicem”**. W ramach współpracy ze środowiskiem lokalnym 7 czerwca 2013r. odbył się piknik integracyjny, a 24 czerwca 2013r. impreza integracyjna **„Najlepsi z najlepszych”**.
2. W Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 1 I Liceum Ogólnokształcącym w Nowogardzie kontynuowano realizację programu edukacyjnego pn. **„Czy naprawdę jesteśmy inni? Razem w naszej szkole”**. W ramach programu podejmowano działania zmierzające do przełamywania barier społecznych oraz kształtowania właściwych postaw wobec osób niepełnosprawnych.
3. W ramach współpracy Szkoły Podstawowej nr 3 w Nowogardzie z Przedszkolem nr 3 w Nowogardzie dzieci z przedszkolnego oddziału integracyjnego wzięły udział w konkursach organizowanych przez szkołę. W szkole - podczas apeli i godzin wychowawczych - przeprowadzono z uczniami szereg pogadanek na temat niepełnosprawności, a niepełnosprawnym uczniom zapewniono kontakt z rówieśnikami poprzez wspólne zajęcia, imprezy klasowe i szkolne.
4. Uczniowie Szkoły Podstawowej nr 4 w Nowogardzie uczestniczyli w pogadankach kształtujących wrażliwość, właściwą postawę moralną i zajęciach wychowawczych. Podczas lekcji przyrody omówiono kwestie choroby i niepełnosprawności. Szkoła kontynuowała współpracę z osobami i instytucjami wspierającymi ją w zakresie pomocy dzieciom niepełnosprawnym i ich rodzinom, m.in. poprzez organizację pomocy materialnej. Niepełnosprawni uczniowie byli angażowani w życie szkolne (imprezy i uroczystości szkolne, wspólne wyjścia).
5. Uczniowie Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych w Maszewie uczestniczyli w cyklu pogadanek na temat osób niepełnosprawnych pod hasłem: **życie, nauka i praca osoby niepełnosprawnej**. Szkoła kontynuowała współpracę z wolontariatem, Urzędem Miejskim,

- OPS, PCK, PCPR i PFRON oraz konsultowała problemy niepełnosprawnych uczniów z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną. Samorząd szkolny w gazecie ściennej poruszał problemy osób niepełnosprawnych. Na przełomie kwietnia i maja w szkole odbył się konkurs literacki pod hasłem: „**Tacy Sami**” oraz warsztaty szkoleniowe mające na celu kształtowanie właściwych postaw wobec osób niepełnosprawnych.
6. Uczniowie Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Nowogardzie aktywnie uczestniczyli w konkursach, uroczystościach i imprezach szkolnych organizowanych na rzecz osób niepełnosprawnych m.in. V Przeglądzie Recytatorskim Uczniów Szkół i Ośrodków Specjalnych, IX edycji Wojewódzkiego Przeglądu Form Tanecznych, Regionalnym Dniu Treningowym Programu Aktywności Motorycznej Olimpiad Specjalnych, w Warsztatach Artystycznych dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej Intelktualnie z woj. zachodniopomorskiego, Dniu Bez Przemocy, Sprzątaniu Świata, Zabawie Andrzejkowej, Mikołajkach, Kiermaszu Świątecznym, Jasełkach i innych.
 7. We wrześniu 2013r. w zakresie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych w Zespole Szkół nr 1 w Goleniowie odbył się nabór wolontariuszy w ramach programu pn. „**Starszy brat, starsza siostra**”. W szkole odbyło się szereg pogadek podczas lekcji wychowawczych na temat problemów osób niepełnosprawnych.
 8. Szkoła Podstawowa nr 4 w Goleniowie w okresie sprawozdawczym kontynuowała współpracę z Polskim Związkiem Głuchych w Szczecinie, Centrum Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej w Szczecinie, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Goleniowie, Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Goleniowie, placówkami opiekuńczo-wychowawczymi w Goleniowie, Kliniką Psychiatrii Dziecięcej w Szczecinie, Zachodniopomorskim Oddziałem PFRON w Szczecinie oraz Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Goleniowie.
 9. Specjalistyczna Poradnia Terapeutyczna dla Dzieci, Młodzieży i ich Rodzin w Nowogardzie organizowała cykliczne spotkania z rodzicami dzieci niepełnosprawnych.
 10. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Goleniowie kontynuowała współpracę i konsultowała problemy osób niepełnosprawnych ze szkołami z terenu powiatu oraz z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych. 10 lutego 2013r. brała udział w organizacji „**Światowego Dnia Chorych**”. We wrześniu i listopadzie 2013r. uczestniczyła w „**Radzie i Forum Organizacji Pozarządowych w Goleniowie**”, a także była zaangażowana w działania na rzecz terenowego koła Towarzystwa Walki z Kalectwem, organizowała m.in. spotkania integracyjne, zajęcia sportowo- rekreacyjne.
 11. Uczniowie Szkoły Podstawowej nr 1 w Nowogardzie uczestniczyli w pogadankach na temat przyczyn niepełnosprawności wynikających z zaniedbań zdrowotnych i braku wyobraźni (np. wypadki drogowe). W szkole inicjowano działania w zakresie promowania zdrowego stylu życia (szkolenia, prelekcje, wykłady, programy ogólnopolskie: „**Szklanka mleka**”, „**Owoce w szkole**”, „**Jem kolorowo**”) oraz prowadzono kampanie społeczne i informacyjne w zakresie kształtowania właściwych postaw wobec osób niepełnosprawnych.
 12. W Publicznym Gimnazjum nr 1 w Nowogardzie w planach pracy wychowawczej uwzględniono temat problemów, z jakimi borykają się osoby niepełnosprawne.
 13. Uczniowie Zespołu Szkół Ogólnokształcących w Nowogardzie (Gimnazjum nr 2 i II LO) pomagali niepełnosprawnym absolwentom w organizacji czasu wolnego (wspólne wyjazdy do teatru, udział w uroczystościach i imprezach szkolnych), a także pomagali w opiece nad dziećmi przebywającymi w szpitalu w Nowogardzie. W grudniu odbyła się w szkole Wigilia, na którą zostali zaproszeni uczniowie Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Nowogardzie. Również uczestnicy Warsztatów Terapii Zajęciowej w Nowogardzie byli zapraszani na wybrane uroczystości szkolne, odbywały się także wizyty uczniów w WTZ (np. z okazji urodzin uczestników, pokazu udzielania pierwszej

- pomocy). Dodatkowo w październiku 2013r. przeprowadzona została lekcja wychowawcza dla klasy III Gimnazjum pod hasłem: „Szacunek i tolerancja wobec drugiego człowieka”.
14. Publiczne Gimnazjum nr 3 w Nowogardzie oraz Stowarzyszenie „Akademia w stronę marzeń” zorganizowało imprezę plenerową z okazji „Dnia Dziecka” oraz „Pożegnanie lata” połączone z „Dniem Otwartych Drzwi” oraz we współpracy ze Stowarzyszeniem „Serduszko” akcję „Odkręć się na innych”.
 15. Uczniowie Szkoły Podstawowej w Błotnie uczestniczyli w scenkach dramatycznych na temat przekazywania informacji o sposobach komunikowania się z osobami niepełnosprawnymi, w zajęciach pod hasłem „Nawiązywanie nowych więzi koleżeńskich z osobami niepełnosprawnymi” dotyczących różnych sposobów komunikowania się z osobami niesłyszącymi i niedosłyszącymi oraz zajęciach: „Rola zmysłów w poznawaniu środowiska”, „Ręce mogą mówić, ręce mogą czytać”, alfabetu palcowego, posługiwania się alfabetem Braille'a. Podczas lekcji odbyły się pogadanki na temat: „Niepełnosprawni wśród nas” - prawidłowe wzorce zachowań. W czerwcu 2013r. w szkole odbył się „Integracyjny Dzień Dziecka”.
 16. Szkoła Podstawowa w Długołęce kontynuowała współpracę ze Specjalnym Ośrodkiem Szkolno-Wychowawczym w Nowogardzie. Uczniowie klas I-II uczestniczyli w konkursie pn. „Czary mary jesienne dary” zorganizowanym przez SOSW. Uczniowie i rodzice uczestniczyli w pogadankach nt. porozumiewania się z osobą niesłyszącą.
 17. W Szkole Podstawowej w Strzelewie wśród uczniów przeprowadzono ankietę nt. tolerancji. Uczniowie uczestniczyli także w pogadankach na temat problemów osób niepełnosprawnych. Szkoła zorganizowała również imprezy integracyjne z udziałem osób niepełnosprawnych tj.: „Mikołajki”, „Andrzejki”, „Choinkę Szkolną”.
 18. W Szkole Podstawowej w Orzechowie w styczniu 2013r. odbył się „Integracyjny Bal Karnawałowy”, w czerwcu „Dzień Dziecka”.
 19. W styczniu 2013r. w Szkole Podstawowej w Wierzbicieniu ponownie przeprowadzono akcję zachęcania rodziców uczniów do przekazywania 1% podatku na rzecz osób niepełnosprawnych. Również w styczniu w szkole odbył się „Dzień Babci i Dziadka” połączony z pogadanką na temat starszych niepełnosprawnych osób. W czerwcu zorganizowano „Integracyjny Dzień Dziecka”, a także odbyło się spotkanie poświęcone prawom dziecka. Szkoła przystąpiła do programu „Mamy Prawa.pl”. W grudniu odbyła się „Integracyjna Impreza Mikołajkowa”.
 20. Uczniowie Szkoły Podstawowej w Żabowie uczestniczyli w pogadankach nt. problemów osób niepełnosprawnych oraz w konkursach plastycznych organizowanych przez SOSW w Nowogardzie. W szkole przeprowadzono akcję zachęcania rodziców do przekazywania 1% podatku na rzecz osób niepełnosprawnych.
 21. W kwietniu i maju 2013r. uczniowie kl. I i II Szkół Ponadgimnazjalnych im. S. Staszica w Nowogardzie uczestniczyli w pogadankach pod hasłem „Człowiek chory i niepełnosprawny w rodzinie”. Również w maju w szkole odbył się „Dzień Walki z Dyskryminacją Osób Niepełnosprawnych”. W ramach zrealizowanego programu wychowawczego w styczniu odbył się „Dzień Życzliwości”.
 22. We wszystkich szkołach realizowano programy wychowawcze mające na celu poznanie świata osób niepełnosprawnych.

W ramach realizacji zadania „zwiększenia dostępu do leczenia i opieki medycznej, wczesnej diagnostyki, rehabilitacji i edukacji leczniczej, a także do świadczeń zdrowotnych uwzględniających rodzaj i stopień niepełnosprawności, w tym zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze i sprzęt rehabilitacyjny” :

1. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Goleniowie organizowała zajęcia wyrównawcze, terapię psychologiczną, pedagogiczną. W listopadzie i grudniu 2013r.

- przeprowadzono przesiewowe komputerowe badania słuchu i mowy łącznie 145 uczniów Szkoły Podstawowej w Rożnowie i Szkoły Podstawowej w Przybiernowie.
2. Dla potrzeb Szpitalnego Centrum Medycznego w Goleniowie zakupiono kardiomonitor oraz aparat USG z wyposażeniem. Łączny koszt inwestycji wyniósł 351 769zł.
 3. W zakresie zapewnienia sprawnych i efektywnych działań ratowniczych wobec każdej osoby znajdującej się w stanie nagłego zagrożenia życia lub zdrowia w Zespole Szkół nr 1 w Goleniowie w czerwcu 2013r. odbył się powiatowy konkurs pn. **„Pierwsza pomoc przedlekarska”**, a w listopadzie zrealizowany program pn. **„Błękitny patrol”**.
 4. Uczniowie Szkoły Podstawowej nr 1 w Nowogardzie uczestniczyli w szkoleniach w zakresie zdrowego trybu życia i stosowania profilaktyki oraz udzielania pierwszej pomocy: **„Uczymy ratować - WOŚP”**, **„Pierwsza pomoc przedlekarska”**
 5. W Zespole Szkół Specjalnych w Goleniowie funkcjonowało koło **„Ratowniczek”**, a 18 maja 2013r. odbył się dzień otwarty konsultacji rehabilitacyjnej. W ramach zapewnienia uczniom dostępu do świadczeń zdrowotnych w szkole funkcjonowały gabinety: fizjoterapii, polisensoryki, rehabilitacji oraz pielęgniarstwa. W ramach współpracy z Wojewódzkim Ośrodkiem Medycyny Pracy w Szczecinie od września 2013r. uczniowie Zasadniczej Szkoły Zawodowej byli objęci opieką medyczną przez specjalistów w zakresie medycyny pracy oraz okulistyki. W ramach współpracy z Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Goleniowie przeprowadzone zostały badania sanitarno-epidemiologiczne uczniów szkół ponadgimnazjalnych. W szkole zrealizowano ogólnopolski program profilaktyki zdrowotnej pn. **„Problem z głowy”**. We współpracy z położnymi środowiskowymi oraz MONAR-em w okresie od września do grudnia 2013r. realizowano programy edukacyjne: **„Akademia Czystych Rąk”**, **„Bezpieczny seks”**, **„Higiena okresu ciąży”**, **„Bądź sobą bez chemicznych wsporników”**, **„Bezpieczeństwo i mobilność”**. 21 marca 2013r. odbył się **„Szkolny Dzień Profilaktyki w rytmie HIP-HOP”**, a 2 grudnia 2013r. **„Światowy Dzień Walki z AIDS”**. Od września do grudnia 2013r. w szkole przeprowadzona została ogólnopolska akcja MEN pn. **„Ćwiczyć każdy może”** zorganizowana w ramach **„Roku Szkoły w Ruchu”**.
 6. W okresie sprawozdawczym w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Nowogardzie kontynuowano program zdrowotny, który obejmował:
 - zatrudnienie lekarza pediatry przez cały rok szkolny,
 - systematyczną współpracę z pedagogami, psychologami i psychiatrą dziecięcym ze Specjalistycznej Poradni Terapeutycznej Dla Dzieci Młodzieży i ich Rodzin w Nowogardzie,
 - indywidualne konsultacje oraz udzielanie pomocy pedagogicznej psychologicznej uczniom i ich rodzicom.
 7. W ramach otrzymanych przez Powiat środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w roku 2013 udzielono dofinansowania do zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze **733** osobom niepełnosprawnym, w tym: **648** osobom dorosłym i **85** dzieciom. W ramach zadania udzielono dofinansowania do zakupu: 11 wózków inwalidzkich, 122 aparatów słuchowych, 83 wkładek usznych, 19 par butów ortopedycznych, 8 materacy przeciwośluzynowych, 3 poduszki przeciwodśluzynowych, 5 gorsetów ortopedycznych, 5 pionizatorów, 2 protez piersi, 6 protez podudzia, 4 protez modularnych uda, 2 protez tymczasowych, 1 peruki, 1 krtani elektro-nicznej, 1 aparatu szynowo-opaskowego, 1 aparatu do leczenia bezdechów sennych, 1 pończoch kikutowych, 1 pary kul, 2 protez przedramienia, 2 fotelików, 5 łusek, 3 szyn, 6 aparatów odwodzących kończynę, 1 aparatu tulejkowego. Dodatkowo **149** osób niepełnosprawnych korzystało z comiesięcznego dofinansowania do zakupu cewników, worków do zbierania moczu i pieluchomajtek.

Do zakupu **sprzętu rehabilitacyjnego** dofinansowanie otrzymało **11** osób fizycznych i **1** osoba prawna. Dofinansowano osobom niepełnosprawnym zakup sprzętu rehabilitacyjnego niezbędnego do codziennej rehabilitacji w warunkach domowych, tj.: 1 łóżka rehabilitacyjnego, 2 rowerów rehabilitacyjnych, 2 zestawów rehabilitacyjnych, 2 urządzeń rehabilitacyjnych do hydromasażu, 1 materaca rehabilitacyjnego, 1 materaca magnetycznego, 2 bieżni elektrycznych, 2 rotorów.

W ramach realizacji zadania „likwidacja barier architektonicznych, urbanistycznych, w komunikowaniu się i technicznych”:

1. Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego w Goleniowie w okresie sprawozdawczym przeprowadził kontrolę 32 obiektów, w tym: 15 budynków usługowo-handlowych, 2 hal sportowych, 6 obiektów przemysłowych, 4 budynków mieszkalnych wielorodzinnych, 5 budynków mieszkalnych jednorodzinnych. W wyniku kontroli stwierdzono, że obiekty dostosowane były do potrzeb osób niepełnosprawnych, w tym poruszających się na wózkach inwalidzkich i były wyposażone w:
 - wejścia bez progów,
 - wejścia poprzez pochylnię,
 - otwory drzwiowe wejściowe odpowiedniej szerokości,
 - pomieszczenia sanitarno-higieniczne dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych,
 - przejścia przy bramkach kasowych,
 - przed budynkami wydzielone były miejsca parkingowe dla osób niepełnosprawnych.Wydział Architektury i Budownictwa Starostwa Powiatowego w Goleniowie weryfikował dokumentację budowlaną składaną na etapie udzielania pozwolenia na budowę, dot. obiektów użyteczności publicznej i budownictwa mieszkaniowego wielorodzinnego, pod kątem ich dostępności dla osób niepełnosprawnych, w szczególności poruszających się na wózkach inwalidzkich. Podobnie jak w poprzednich latach, w przypadkach nieprzystosowania nowo projektowanego obiektu w zakresie zapewnienia niezbędnych warunków do korzystania przez osoby niepełnosprawne, inwestorzy byli wzywani do dokonania niezbędnych poprawek w dokumentacji budowlanej. Pozwolenia na budowę udzielano dopiero po dokonaniu niezbędnych poprawek w dokumentacji budowlanej.
2. W Gminie Maszewo egzekwowano dostępność dla osób niepełnosprawnych na etapie projektowania i realizacji nowo powstających i modernizowanych inwestycji i tak: w miejscowości Maciejewo wybudowano świetlicę wiejską oraz wyremontowano Ośrodek Zdrowia w Maszewie.
3. W Szkole Podstawowej nr 3 w Goleniowie we wszystkich klasach poszerzono otwory drzwiowe (stosownie do potrzeb osób poruszających się na wózkach inwalidzkich) i wymieniono drzwi.
4. W Goleniowie obniżono krawężniki przy przejściach dla pieszych przy ul. Konstytucji 3 Maja (dodatkowo to przejście oznaczono dla osób niedowidzących), S. Żeromskiego, J. Kasprowicza oraz w obrębie skrzyżowania ulic Sportowej, Andersa i C.K. Norwida. Ponadto wybudowano nowe odcinki dróg wraz z obniżonymi krawężnikami przy przejściach dla pieszych: J. Kasprowicza z mostem i rondem, S. Żeromskiego – drugi etap. Przy ulicy Matejki oznakowano kopertą miejsce parkingowe dla osób niepełnosprawnych.
5. W zakresie zadań własnych Powiatu, realizowanych przez Wydział Dróg Powiatowych Starostwa Powiatowego w Goleniowie w okresie sprawozdawczym odmalowano 31 przejść dla pieszych oraz przy drodze 3118Z Truskolas-Nowogard w miejscowości Miętno wybudowano 719 m² chodnika z obniżonymi krawężnikami przy dwóch

- prześciach dla pieszych.
6. W ramach programu pn. „Wyrównywanie różnic między regionami II” Powiat Goleniowski pozyskał środki finansowe PFRON na dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych:
 - w budynku głównym Szpitalnego Centrum Medycznego w Goleniowie Sp. z o.o. - zakup i montaż dźwigu do transportu osób, w tym osób niepełnosprawnych w wysokości 115.800zł. Termin realizacji zadania do 31 sierpnia 2014r.
 - w Starostwie Powiatowym w Goleniowie - 100.000zł. Termin realizacji zadania do 31 sierpnia 2014r.
 7. W okresie sprawozdawczym Powiat Goleniowski zlecił opracowanie koncepcji przebudowy oddziału ginekologiczno-położniczego – koszt 2.952zł oraz koncepcję przebudowy oddziału wewnętrznego - koszt 4 920zł Szpitalnego Centrum Medycznego w Goleniowie. Przeprowadzono inwestycję w Zakładzie Opiekuńczo-Lecznicznym w Goleniowie polegającą na zakupie i montażu baterii umywalkowej, baterii prysznicowej oraz stołu z basenem. Łączny koszt inwestycji wyniósł 2.360,07zł. Ponadto przeprowadzono prace polegające na odprowadzeniu wód opadowych przy Zakładzie Opiekuńczo-Lecznicznym w Goleniowie, których koszt wyniósł 20.346,87zł.
 8. W ramach środków PFRON udzielono dofinansowania do likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych 15 osobom, w tym:
 - do likwidacji barier architektonicznych – 6 osobom (w ramach zawartych umów dofinansowano między innymi: dostosowanie łazienek i ciągów komunikacyjnych do potrzeb osób niepełnosprawnych, poszerzenie otworów drzwiowych, likwidację progów, wyrównanie nawierzchni i ułożenie wykładziny antypoślizgowej w mieszkaniach osób niepełnosprawnych, wykonanie podjazdu do budynku i montaż dźwigu dla osoby niepełnosprawnej poruszającej się na wózku inwalidzkim),
 - do likwidacji barier technicznych – 6 osobom (w ramach zawartych umów dofinansowano między innymi: zakup podnośników transportowo-kąpielowych, krzeseł toaletowych),
 - do likwidacji barier w komunikowaniu się - 3 osobom (w ramach zawartych umów dofinansowano zakup maszyn brajlowskich i aparatu telefonicznego z cewką indukcyjną).

W zakresie zapewnienia dostępu do dóbr i usług umożliwiających pełne uczestnictwo w życiu społecznym :

1. W 2013r. Ośrodek Pomocy Społecznej w Stepnicy zapewnił usługi opiekuńcze dla 21 osób niepełnosprawnych, a także udzielił pomocy finansowej i rzeczowej osobom niepełnosprawnym i ich rodzinom, zgodnie z ich potrzebami. Z tej formy pomocy skorzystało 6 rodzin. Na bieżąco udzielano informacji o prawach i uprawnieniach przysługujących osobom niepełnosprawnym. 1 osoba uczestniczyła w zajęciach Środowiskowego Domu Samopomocy w Goleniowie. Udzielono pomocy przy wypełnieniu i kompletowaniu dokumentacji w sprawach dot. orzekania o niepełnosprawności 60 osobom.
2. W Gminie Przybiernów w 2013r. pomocą w formie usług opiekuńczych objęto 24 osoby niepełnosprawne. W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej były zatrudnione 4 opiekunki domowe, które sprawowały codzienną opiekę nad osobami wymagającymi tej opieki. Przez cały okres sprawozdawczy współpracowano ze służbą zdrowia w zakresie środowiskowego wsparcia w związku z bieżącymi potrzebami osób niepełnosprawnych. Pracownicy socjalni OPS udzielali informacji o prawach i uprawnieniach przysługujących osobom niepełnosprawnym, pomagali w uzyskiwaniu

- prawa do świadczeń z pomocy społecznej, rentowych i emerytalnych.
3. W funkcjonującym na terenie powiatu Warsztacie Terapii Zajęciowej w Nowogardzie uczestniczyło w okresie od 1 stycznia do 29 grudnia 2013r. 25 osób niepełnosprawnych, a od 30 grudnia 2013r. – w związku ze zwiększeniem liczby uczestników WTZ o 5 osób - 30 osób niepełnosprawnych. Były to osoby z różnym rodzajem i stopniem niepełnosprawności i o bardzo różnym poziomie wiedzy ogólnej oraz zróżnicowanych możliwościach przyswajania nowych treści. Zajęcia odbywały się w pięcioosobowych grupach, w pracowniach: gospodarstwa domowego, manualno-ruchowej, stolarsko – rzeźbiarskiej, komputerowo-poligraficznej i plastycznej.

W warsztacie prowadzona była również rehabilitacja ruchowa, polegająca na usprawnianiu ruchem, zajęciach rytmiczno – muzycznych, gimnastyce grupowej i indywidualnej.

Koszt działalności Warsztatu w 2013r. wyniósł **411.460,00 zł** i został sfinansowany:

- w 90% ze środków PFRON - 370.314,00 zł,
- w 9,77% z budżetu Powiatu - 40.200,00 zł,
- w 0,23% ze środków jednostki prowadzącej WTZ - 946,00 zł.

4. W dniu 27 lutego 2013r. Zarząd Powiatu podjął uchwałę nr 569/110/13 w sprawie wyrażenia gotowości realizacji przez Powiat Goleniowski pilotażowego programu „**Aktywny samorząd**”. Celem głównym programu było wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji. Na terenie powiatu goleniowskiego realizatorem programu było Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Goleniowie. W roku 2013 Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych - na podstawie umowy zawartej w dniu 17 kwietnia 2013r. nr AS3/000007/16/D- przekazał środki finansowe na realizację programu w łącznej wysokości **204.051,65zł**. Wskaźnik wykorzystania przekazanych środków wyniósł w Powiecie Goleniowskim – **99 %**. Program „Aktywny samorząd”, w 2013 obejmował niżej wymienione formy wsparcia osób niepełnosprawnych:

Moduł I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową,
w tym:

Obszar A – likwidacja bariery transportowej:

- **Zadanie 1** – pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu (dofinansowania udzielono 4 osobom na łączną kwotę 18.062,50zł),
- **Zadanie 2** – pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B (dofinansowania udzielono 4osobom niepełnosprawnym i na kwotę 6.577,61zł).

Obszar B – likwidacja barier w dostępie do uczestnictwa w społeczeństwie informacyjnym:

- **Zadanie 1** – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania (dofinansowania udzielono 6 osobom niepełnosprawnym na łączną kwotę 28.767,11zł),
- **Zadanie 2** – dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania – nie udzielono dofinansowania.

Obszar C – likwidacja barier w poruszaniu się:

- **Zadanie 1** – pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym (dofinansowanie udzielono 3 osobom niepełnosprawnym - 39.968,00zł),
- **Zadanie 2** – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym – nie udzielono dofinansowania,

- **Zadanie 3** – pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne (dofinansowania udzielono 2 osobom niepełnosprawnym na łączną kwotę 32.728,50zł),
- **Zadanie 4** – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny – dofinansowania w wysokości 3.072,37zł udzielono 1 osobie niepełnosprawnej).

Obszar D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej – świadczenie w wysokości 1.224,00zł przyznano 1 osobie niepełnosprawnej).

Moduł II - pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym – dofinansowania w łącznej kwocie 58.461,00zł udzielono 19 osobom niepełnosprawnym.

Zadanie „wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych na wszystkich poziomach edukacyjnych realizowane było w 2013 roku w następujący sposób :

1. Szkoła Podstawowa nr 4 w Goleniowie kontynuowała realizację projektu „**Nowoczesna@edukacja**” oraz brała udział w projekcie systemowym na wyrównywanie szans edukacyjnych i wspomaganie rozwoju dzieci niepełnosprawnych. W szkole kontynuowano realizację 42 autorskich programów dydaktyczno-wychowawczych dostosowanych do potrzeb niepełnosprawnych uczniów. W okresie sprawozdawczym w szkole pracowali trenerzy terapii EEG Biofeedback, nauczyciele wspomagający, asystent osoby niepełnosprawnej, pedagogzy, psycholog, tyflopeda, surdologopeda, socjoterapeutka. Rada Pedagogiczna uczestniczyła w spotkaniach szkoleniowo-konsultacyjno-informacyjnych przeprowadzonych przez nauczycielki rewalidantki dot. specyficznych potrzeb poszczególnych uczniów niepełnosprawnych. Ponadto nauczyciele szkoły brali udział w szkoleniach w zakresie pracy z dziećmi z ADHD, z uczniami niedosłyszającymi, pierwszej pomocy przedmedycznej, tyflopedagogiki, pozytywnego wzmocnienia, pracy metodą Montessori, Integracji Sensorycznej, pracy z oprogramowaniem do tablic interaktywnych, glottodydaktyki oraz w treningu EEG Biofeedback i fotostymulacji mózgu, metodyki języka angielskiego, pracy z oprogramowaniem do tablic interaktywnych.
2. W Gimnazjum nr 1 w Goleniowie zaplanowano zajęcia specjalistyczne i rewalidacyjne w arkuszu organizacyjnym szkoły. Odbływały się spotkania zespołów ds. pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz zespołu ds. integracji. Dwóch uczniów było objętych nauczaniem indywidualnym. Czterech nauczycieli kontynuowało studia podyplomowe z zakresu oligofrenopedagogiki, socjoterapii, pedagogiki wspierającej uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, diagnozy i terapii pedagogicznej.
3. W Zespole Szkół Publicznych w Białuniu były organizowane zajęcia indywidualne, a dzieci były kierowane na badania specjalistyczne.
4. W Zespole Szkół Publicznych w Kliniskach Wielkich prowadzono zajęcia rewalidacyjne oraz korekcyjno-kompensacyjne dla uczniów z zaleceniem Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej. W szkole funkcjonowały Zespoły ds. Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej. Dwie nauczycielki kontynuowały studia podyplomowe „**Diagnoza i terapia pedagogiczna, socjoterapia**” oraz „**Logopedia i terapia pedagogiczna**”.
5. W Gminie Przybiernów we wszystkich szkołach pracowali nauczyciele posiadający uprawnienia do prowadzenia zajęć z niepełnosprawnymi uczniami takich jak: oligofrenopedagogika, logopedia, diagnoza i terapia pedagogiczna, gimnastyka korekcyjna, integracja w zakresie edukacji przedszkolnej i szkolnej, praca z uczniami z dysleksją i dysgrafią. Nauczaniem indywidualnym objętych było 8 uczniów. Zajęcia

realizowane były zarówno indywidualnie w miejscu zamieszkania uczniów, jak również w integracji z innymi uczniami w klasie.

6. Gmina Przybiernów kontynuowała współpracę z Ośrodkiem Rehabilitacyjno-Edukacyjno - Wychowawczym w Wolinie. W Filii w/w Ośrodka w Przybiernowie oraz w Zespole Szkół Specjalnych w Goleniowie obowiązek szkolny realizowały niepełnosprawne dzieci i młodzież z terenu gminy. Gmina Przybiernów poniosła koszty dowożenia uczniów niepełnosprawnych do Ośrodka w Wolinie oraz do Szkoły Specjalnej w Goleniowie.
7. W Powiatowym Centrum Edukacyjno-Rewalidacyjnym, utworzonym na potrzeby Zespołu Szkół Specjalnych w Goleniowie, w 2013r. przeprowadzono inwestycje polegające na wymianie okien oraz odwodnieniu terenu wokół Centrum. Łączny koszt inwestycji wyniósł 26.500zł. Ponadto opracowano audyt energetyczny dla Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Goleniowie - koszt 2 829zł.
8. W ramach programu pn. „**Wyrównywanie różnic między regionami II**” Gmina Goleniów – ze środków PFRON – uzyskała dofinansowanie do zakupu 14-miejscowego autobusu do przewozu osób niepełnosprawnych, w tym na wózkach inwalidzkich w wysokości 90 000zł. Zgodnie z zawartą między Powiatem Goleniowskim, a Oddziałem Zachodniopomorskim PFRON umową termin realizacji zadania ustalono do 15 czerwca 2014r.
9. W Zespole Szkół Specjalnych w Goleniowie były prowadzone zajęcia pozalekcyjne w ramach powiatowego programu edukacji dzieci i młodzieży uzdolnionej. W ramach programu funkcjonowały koła: przedmiotowe, komputerowe, fotograficzne, tenisa stołowego, modelarstwa, teatralne, plastyczne, oraz muzyczne „Ananasy”. Organizowane były zajęcia bajkoterapii, gier i zabaw na basenie, zajęcia usprawniające w wodzie i terapii ręki. Od 1 września 2013r. poszerzono ofertę edukacyjną w Zasadniczej Szkole Zawodowej poprzez uruchomienie drugiego kierunku: „**Pracownik pomocniczy obsługi hotelowej**”. Wszyscy nauczyciele uczestniczyli w szkoleniach na temat specyficznych potrzeb uczniów niepełnosprawnych oraz ukończyli bądź studiują oligofrnpedagogikę lub pedagogikę specjalną. Od 30 września 2013r. w szkole funkcjonuje profesjonalna pracownia lingwistyczna, która została uruchomiona w ramach projektu umożliwiającego osobom niepełnosprawnym efektywną naukę języków obcych. W szkole w ciągu całego okresu sprawozdawczego funkcjonował oddział dla uczniów autystycznych z alternatywnymi metodami komunikacji. Uczniowie szkoły brali udział w konkurach edukacyjnych: matematycznym (14 stycznia 2103r.), „**Internetowa Mądra Głowa**” (13 marca 2013r.) matematyczno-przyrodniczym (12 i 19 kwietnia 2103r.), wiedzy humanistycznej (17 i 24 maja 2013r.).
10. Specjalistyczna Poradnia Terapeutyczna dla Dzieci, Młodzieży i ich Rodzin w Nowogardzie w 2013r. udzielała pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej polegającej na:
 - terapii,
 - konsultacjach,
 - szkoleniach warsztatowych nauczycieli prowadzących nauczanie indywidualne,
 - cyklicznych spotkaniach, warsztatach dla nauczycieli i rodziców,
 - wydawaniu orzeczeń,
 - poradnictwie zawodowym.
11. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Goleniowie obejmowała aktywną opieką psychologiczną i pedagogiczną wszystkie dzieci niepełnosprawne w okresie przedszkolnym oraz ich rodziców doradztwem (diagnoza, obserwacja, orzecznictwo). Prowadzono terapię psychologiczną, pedagogiczną oraz terapię logopedyczną dla dzieci z wadą słuchu oraz innymi dysfunkcjami. Diagnozowano psychologicznie, pedagogicznie. Szczegółowo analizowano wnioski rodziców, dokumentację lekarską w postępowaniu przygotowawczym do wydania orzeczenia do nauczania

indywidualnego, konsultowano zasadność takiego rozstrzygnięcia z lekarzem - członkiem Zespołu Orzekającego. Zalecano nauczanie indywidualne tylko w wyjątkowych przypadkach chorobowych i przez możliwie najkrótszy okres czasu. Prowadzono obserwację psychologiczno-pedagogiczną funkcjonowania dzieci niepełnosprawnych w placówkach przedszkolnych i szkołach.

12. Gmina Stepnica, na podstawie umowy zawartej z Ośrodkiem Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczym w Wolinie, finansowała dowóz niepełnosprawnych uczniów do Filii Ośrodka w Przybiernowie.
13. W Zespole Szkół nr 1 w Goleniowie od września 2013r. utworzono klasę integracyjną. W szkole było zorganizowane nauczanie indywidualne, warunki egzaminu zawodowego i maturalnego były dostosowane do potrzeb niepełnosprawnych uczniów. W szkole był zatrudniony pedagog i psycholog, których zadaniem było wspieranie niepełnosprawnych uczniów, a także ich rodziców oraz doradca zawodowy prowadzący poradnictwo zawodowe uwzględniające dysfunkcje i stan zdrowia uczniów.
14. W Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych im. S. Staszica w Nowogardzie w okresie sprawozdawczym kontynuowano realizację Indywidualnych Programów Edukacyjno-Terapeutycznych dla uczniów niepełnosprawnych intelektualnie w stopniu lekkim. W ramach współpracy szkoły z organizacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych uczniom - co kwartał - przekazywano informacje o prawach i uprawnieniach osób niepełnosprawnych oraz o możliwościach uzyskania wsparcia i zadaniach realizowanych na rzecz osób niepełnosprawnych przez różne instytucje, m.in. PFRON.
15. **Wszystkie szkoły współpracowały z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Goleniowie oraz Specjalistyczną Poradnią Terapeutyczną dla Dzieci Młodzieży i ich Rodzin w Nowogardzie.**

Kolejne zadanie tj. „zapewnienie osobom niepełnosprawnym pełnego dostępu do kultury, sportu, rekreacji i turystyki” realizowano w następujący sposób:

1. Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Niepokonani” w Goleniowie wzięło udział w obchodach „**Międzynarodowego Dnia Osób Niepełnosprawnych**”, w ramach którego w grudniu 2013r w sali widowiskowej GDK odbył się koncert „**Niepokonani 2013**”. Celem koncertu było przełamanie stereotypów na temat funkcjonowania osób niepełnosprawnych intelektualnie. Koncert został poprzedzony organizacją warsztatów tanecznych tańca „break dance”.
2. Podobnie jak w latach ubiegłych, w ramach działalności Polskiego Towarzystwa Walki z Kalectwem propagowano wśród osób niepełnosprawnych atrakcyjne formy spędzania czasu wolnego, zachęcając je do udziału w imprezach sportowych, integracyjnych i wyjazdach rekreacyjnych. Członkowie Towarzystwa wzięli czynny udział w zawodach sportowych i wyjazdach rekreacyjnych, m.in:
 - Spotkaniach Artystycznych Osób Niepełnosprawnych - 60 osób,
 - grach i zabawach sportowych „Mikołajki na sportowo” - 30 osób,
 - wyjeździe do kina – 29 osób.
3. Polski Związek Niewidomych zorganizował integracyjną Wigilię, wycieczkę turystyczno-krajoznawczą do Lichenia dla niepełnosprawnych członków Koła oraz dzieci i ich opiekunów.
4. Stowarzyszenie na Rzecz Przeciwdziałania Zjawisku Wykluczenia Społecznego „PRO” w Goleniowie zorganizowało spartakiadę, tj. turniej sportowy dla osób niepełnosprawnych. Celem działania było rozpropagowanie aktywnych form spędzania czasu wolnego, nauka nowych dyscyplin sportowych i integracja osób niepełnosprawnych.

5. Niepełnosprawni uczniowie Publicznego Gimnazjum nr 3 w Nowogardzie uczestniczyli w imprezach współorganizowanych przez szkołę oraz stowarzyszenie „Akademia w stronę marzeń”, m.in. w plenerowym „Dniu Dziecka”, „Międzynarodowym Dniu Osób Niepełnosprawnych” oraz „Pożegnaniu lata”.
6. Uczniowie Zespołu Szkół Specjalnych w Goleniowie uczestniczyli m.in. w: zawodach sportowych, imprezie integracyjno-sportowej: „VIII Dzień Treningowy Programu Aktywności Motorycznej Olimpiad Specjalnych - Goleniów 2013” (impreza pod patronatem Starosty Goleniowskiego), „Powiatowych Biegach Przełajowych” (impreza pod patronatem Starosty Goleniowskiego) i mistrzostwach w pływaniu „Szczecińska Sztafeta Pływacka Olimpiad Specjalnych”, „Tygodniu Sportów Ekstremalnych”, mitingu siłowym „Strongman 2013”, w grach i zabawach ruchowych, festynie „Mikołaje są wśród nas”, wystawie potraw i plakatów „Żyj zdrowo i kolorowo”, wystawie plastycznej „Skarby Puszczy Goleniowskiej”, imprezie „Polskie Potrawy Wigilijne”, „Szkolnym Przeglądzie Kołęd i Pastorałek”.
7. Uczniowie Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Nowogardzie aktywnie uczestniczyli w uroczystościach i imprezach, organizowanych na rzecz osób niepełnosprawnych m.in.: „Balu Charytatywnym”, „III Turnieju Tenisa Ziemnego”, „Warsztatach Artystycznych dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej Intelakualnie z woj. zachodniopomorskiego”, „IX edycji Wojewódzkiego Przeglądu Form Tanecznych”, „Zabawie Andrzejkowej”, „Mikołajkach”, „Jaselkach”.
8. Niepełnosprawni uczniowie Gimnazjum nr 1 w Goleniowie od 12 do 13 września 2013r. uczestniczyli w biwaku integracyjnym klas I. W szkole odbyły się imprezy integracyjne z udziałem rodziców niepełnosprawnych dzieci, m.in.: „Szkolny Dzień Profilaktyki”, „Bal Absolwenta”, zajęcia sportowe „Żagle i gimnazjalista”, „Kajak i gimnazjalista”. Niepełnosprawni uczniowie szkoły uczestniczyli także w koncercie „Niepokonani 2013”, „XI spotkaniach Osób Niepełnosprawnych”, „III Goleniowskim Festiwalu Nauki”, a także w wyjazdach do teatru i kina.
9. Niepełnosprawni uczniowie Gimnazjum nr 2 w Goleniowie uczestniczyli m.in.: w „Szkolnym Dniu Profilaktyki”, „Szkolnym Dniu Godności”, „Ekologicznym Dniu Dziecka”, „Dniu Patrona”, zajęciach sportowych „Żagle i gimnazjalista” oraz „Kajak i gimnazjalista” oraz w „III Goleniowskim Festiwalu Nauki”, a także brali udział w przygotowaniu wielu innych imprez szkolnych.
10. Szkoła Podstawowa nr 4 w Goleniowie zorganizowała konkursy przedmiotowe i sportowe dla niepełnosprawnych uczniów oraz grup integracyjnych, bezpłatne integracyjne całodzienne wycieczki turystyczno-krajoznawcze oraz wyjazdy do kina i teatrów. Uczniowie szkoły brali udział w marszu z udziałem osób niepełnosprawnych, przygotowali występy artystyczne, m.in. z okazji festynu „Mikołaje są wśród nas”.
11. Dom Pomocy Społecznej w Nowogardzie Smużyny 2 z filią przy ul. Piłsudskiego 9 zorganizował szereg imprez kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych, (w których uczestniczyli mieszkańcy Domu, mieszkańcy DPS-ów z terenu innych powiatów, dzieci, młodzież szkolna) między innymi: zabawę „Karnawałową”, „Andrzejkową”, „Walentynkową”, „Sylwestrową”, „Turniej Kwalifikacyjny SENI CUP 2013”, „Pożegnanie lata”, „Jesienne porządki”, „Sport to zdrowie”, „W poszukiwaniu wiosny” oraz w bardzo wiele wewnętrznych imprez.
12. W Gminie Stepnica w Gminnym Ośrodku Kultury prowadzone były zajęcia ruchowe oraz działały warsztaty rękodzielnicze, w których uczestniczyły osoby niepełnosprawne.
13. Udzielono - w ramach środków PFRON - 36 osobom niepełnosprawnym i 36 opiekunom dofinansowania do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym.
14. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Goleniowie zorganizowała „X Spotkania Artystyczne Osób Niepełnosprawnych”, w których uczestniczyło ok. 115 osób niepełnosprawnych. Spotkania odbyły się 23.10.2013r. Ponadto uczestniczyła

w „Światowym Dniu Chorych”, który odbył się 22.10.2013r., brała udział w działaniach na rzecz Goleniowskiego Klubu Krótkofalowców, m.in. w zakończeniu obchodów „**Roku Niepełnosprawności**”.

15. Ośrodek Sportu i Rekreacji w Goleniowie zapewnił przez cały okres sprawozdawczy wolny wstęp na orlik, stadion, euroboisko, kąpielisko oraz przystań. Obiekty te są przystosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych.
16. Z otrzymanych przez Powiat środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych dofinansowano 9 imprez sportowych, kulturalnych i rekreacyjnych, w których wzięło udział około 500 osób niepełnosprawnych.

Realizacja zadania pn. „zwiększenie aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych” przebiegała następująco:

1. W ramach projektu pn. „**Postaw na pracę**” w grudniu 2013r. Gmina Stepnica podpisała porozumienie o współpracy z Centrum Edukacji i Aktywizacji Zawodowej Osób Niepełnosprawnych w Poznaniu. Projekt ma na celu podnoszenie umiejętności zawodowych i psychospołecznych osób z niepełnosprawnością i wprowadzanie ich na otwarty rynek pracy.
2. W ramach zadań realizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Goleniowie udzielano w 2013r. pomocy osobom niepełnosprawnym poprzez :
 - organizację szkoleń, kursów zawodowych. Zorganizowano 3 szkolenia dla 2 osób niepełnosprawnych. Osoby skierowane na szkolenia ukończyły kursy:
 - bukieciarz –florysta dla początkujących,
 - bukieciarz - florysta dla zaawansowanych,
 - pracownik ochrony I stopnia,
 - organizację staży – na staż skierowano 5 osób niepełnosprawnych – zadanie dofinansowane ze środków PFRON,
 - realizację programu „Junior”, który był skierowany do osób niepełnosprawnych do 25 roku życia. W ramach programu 12 osób niepełnosprawnych odbyło sześciomiesięczny staż u pracodawców, z czego 6 osób zostało zatrudnionych,
 - organizację giełd pracy – 5 giełd.
3. Z otrzymanych przez Powiat środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych :
 - 1 osobie niepełnosprawnej przyznano środki na rozpoczęcie działalności rolniczej,
 - udzielono dofinansowania do wysokości 50% oprocentowania kredytu bankowego, zaciągniętego przez osobę niepełnosprawną na kontynuowanie działalności gospodarczej.
3. W Zespole Szkół Specjalnych w Goleniowie był zatrudniony specjalista z zakresu doradztwa zawodowego. Uczniowie korzystali z konsultacji w zakresie umiejętności poszukiwania pracy i utrzymania zatrudnienia. 23 maja 2013r. wzięli udział w Olimpiadzie Przysposobienia do Pracy. Uczniowie Zasadniczej Szkoły Zawodowej współpracowali z hotelem „Ikar” oraz kompleksem „Fala” w Goleniowie.
4. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w partnerstwie z ośrodkami pomocy społecznej z terenu powiatu i Powiatowym Urzędem Pracy kontynuowało w 2013r. realizację projektu systemowego „**Z BEZRADNOŚCI DO AKTYWNOŚCI**”, współfinansowanego ze środków UE, w ramach POKL. Celem projektu była poprawa dostępu do zatrudnienia osób bezrobotnych, nieaktywnych zawodowo, **w tym osób niepełnosprawnych** oraz usamodzielnianych wychowanków rodzin zastępczych lub placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz ograniczenie liczby dzieci kierowanych do

pieczy zastępczej. W roku 2013 PCPR objęło projektem (poza 4 usamodzielnianymi wychowankami rodzin zastępczych, 11 rodzinami zastępczymi) **33 osoby niepełnosprawne**. W ramach projektu prowadzono na rzecz osób niepełnosprawnych (uczestników projektu) m.in. grupowe i indywidualne zajęcia z psychologiem oraz doradcą zawodowym, indywidualne poradnictwo prawne, świadczone prace socjalną, organizowano wyjazdowe warsztaty integracyjno-edukacyjne, sfinansowano kursy zawodowe oraz zakup karnetów na basen i usług rehabilitacyjnych.

W ramach projektu, w części realizowanej przez PCPR:

- 8 osób niepełnosprawnych zostało skierowanych na kurs prawa jazdy kat. B,
- 3 osoby niepełnosprawne zostały skierowane na kurs komputerowy: „ECDL- Start”,
- 4 osoby niepełnosprawne zostały skierowane na kurs: „Podstawy obsługi komputera PC”,
- 2 osobom niepełnosprawnym dofinansowano koszty pobytu na turnusie rehabilitacyjnym,
- 3 osoby niepełnosprawne podjęły zatrudnienie,
- 25 osobom niepełnosprawnym uczestniczącym w projekcie zakupiono usługi rehabilitacyjne oraz karnety na basen.

Uczestnicy projektu wzięli udział:

- w warsztatach z zakresu aktywnych metod poszukiwania pracy ze specjalistą ds. reintegracji zawodowej,
- w warsztatach z zakresu umiejętności psychospołecznych z pracownikiem socjalnym,
- dwóch wyjazdach do kina,
- jednym wyjeździe do teatru,
- spotkaniu mikołajkowym.

W ramach realizacji zadania polegającego na „zapewnieniu konsultacji społecznej wszystkich działań dotyczących osób niepełnosprawnych”:

1. W okresie sprawozdawczym Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie współpracowało z Powiatową Społeczną Radą ds. Osób Niepełnosprawnych. Powiatowa Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych zaopiniowała projekty uchwał przyjęte przez Radę Powiatu pod kątem ich skutków dla osób niepełnosprawnych, analizowała sprawozdanie z realizacji Powiatowego Programu Działań na rzecz Osób Niepełnosprawnych, omawiała kierunki działań podejmowanych na rzecz osób niepełnosprawnych w Powiecie Goleniowskim.
2. Pracownicy PCPR w Goleniowie informowali osoby niepełnosprawne o przysługujących im prawach, uprawnieniach i ulgach, o jednostkach realizujących zadania na rzecz osób niepełnosprawnych, o możliwościach korzystania z różnych form rehabilitacji, o programach realizowanych przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, pomagali przy wypełnianiu stosownych wniosków.

W 2013 roku konsekwentnie kontynuowano działania zmierzające do wyrównania szans osób niepełnosprawnych i stworzeniu im warunków do korzystania z praw przysługujących wszystkim obywatelom.

We wszystkich szkołach realizowano i wdrażano programy wychowawcze mające na celu poznanie świata osób niepełnosprawnych. Konsultowano problemy osób niepełnosprawnych oraz kontynuowano współpracę z organizacjami pozarządowymi działającymi na ich rzecz. Odbyło się wiele imprez mających na celu zwiększenie świadomości społecznej oraz kształtowanie właściwych postaw wobec osób niepełnosprawnych. Konsekwentnie realizowano działania zmierzające do zwiększenia dostępu do leczenia i opieki medycznej, wczesnej

diagnostyki, rehabilitacji i edukacji leczniczej, a także do świadczeń zdrowotnych uwzględniających rodzaj i stopień niepełnosprawności, w tym zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze i sprzęt rehabilitacyjny.

Podobnie jak w ubiegłych latach w realizację programu było zaangażowanych wiele instytucji administracji publicznej działających w zakresie zdrowia, edukacji, sportu, kultury, turystyki i rekreacji, pomocy społecznej oraz organizacje pozarządowe z naszego Powiatu.

Kontynuowano działania mające na celu zwiększenie aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych poprzez szkolenia, staże i uczestnictwo osób niepełnosprawnych w różnych projektach.

W ramach programu pn. „Wyrównywanie różnic między regionami II” Powiat Goleniowski pozyskał środki finansowe PFRON na dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych w budynku głównym Szpitalnego Centrum Medycznego w Goleniowie Sp. z o.o (zakup i montaż dźwigu do transportu osób, w tym osób niepełnosprawnych – 115.800zł) oraz w Starostwie Powiatowym w Goleniowie (100.000zł) i na likwidację barier transportowych w Gminie Goleniów (zakup 14- miejscowego autobusu do przewozu osób niepełnosprawnych, w tym na wózkach inwalidzkich – 90.000zł).

Otrzymane przez Powiat w 2013r. środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w kwocie **913.870,00 zł** zostały wykorzystane na różnego rodzaju formy rehabilitacji społecznej lub zawodowej. Należy jednak zaznaczyć, iż nie zaspokoili one wszystkich potrzeb w tym zakresie. Negatywnie zostało rozpatrzonych 238 wniosków o dofinansowanie do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych, 15 wniosków o dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych oraz nie udzielano (ze względu na brak środków) dofinansowania w kwocie około 64.000zł do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze.

Goleniów, dnia 15 kwietnia 2014r.